

MIN BARNDOMS GADE

Søndergade som Louis Timmermann husker den

Østsiden af Søndergade

Jeg vil her beskrive Søndergade i Vejen, som jeg husker den som barn, d.v.s. ca. 1940. Og lad mig starte med den østlige side af Søndergade: -

På hjørnet af Søndergade og Mindevej (*Søndergade 1*), lå et hvidt hus, hvor smedemester *Jæger* boede, og han havde værksted der, hvor Apoteket nu ligger (*Mindevej 1*). Dette værksted lå her i mange år, og jeg husker tydeligt en gang min kone og jeg skulle til fest på Hansens Hotel (ca. 1956). Vi kom gående ad Mindevej mod Søndergade, og lige før vi nåede smedeværkstedet lød der et brag, og en benzintank fløj over vejen lige foran os. Det var en smed, der havde prøvet at svejse direkte på en traktors benzintank med masser af dampe i!

Husk, at De altid vil finde:

- * DE FIKSESTE NYHEDER og
- * BILLIGSTE TILBUD i
- * TRIKOTAGE, LINGERI og BABYUDSTYR hos

BERTHA CHRISTENSEN . VEJEN . TELF. 73

Tapeter . Malervarer
Gardinstænger
Rullegardiner . Voksdug
Linoleum
Præstegaardstæpper

Kronhøj
VEJEN
Søndergade 3 . Telefon 230

På det modsatte hjørne (*1*) var der en tricotageforretning, som i mange år blev drevet af **Bertha Christensen**. Her købte min mor heldigvis en del tøj til os børn, så hun blev betragtet som fast kunde, og det var vi børn meget glade for, for hvert år i december fik alle faste kunder udleveret et flot julehæfte til alle børn i familien. Hvert år når julen nærmede sig kunne vi næsten ikke vente til *Bertha Christensen* udleverede disse hæfter – er der noget at sige til at vi børn syntes, at det var byens bedste forretning?

Skotøjs-Udsalget
Grundlagt 1879
SØNDERGADE 3 B . VEJEN . TELEFON 94

*Hurtigste Skotøjsreparation
Stort Lager af Foraars- og Sommerfodtøj
Billigste Priser*

M. C. Jensen

I den næste forretning (*3*) residerede farvehandler **Kronhøj**, og derefter var der en lille skotøjsforretning (*3 B*), som var ejet af **M. C. Jensen**.

Så fulgte det store, flotte **posthus** (*5*), og ved siden af denne bygning havde "mi søster" *Anne Marie Jensen* en lille skohandel (hun var søster til *M. C. Jensen*).

Køb

HABITTEN

hos Jensen & Petersen

Konfektion efter Maal
 fra ... Kr. 78.00 til 135.00

1. Klasses Skræderi
 Habitter fra eget
 Værksted fra Kr. **148⁰⁰**

4 PROCENT RABAT FOR
KONTANT BETALING

Konto oprettes

Jensen & Petersen

Vejen

Søndergade 9
Telefon 206

Restaurant Palmehaven — Tlf. 82 — Vejen

Så fulgte en stor bygning, hvor der solgtes herretøj (9). Det var en ekviperingshandler og en skrædder, der var gået sammen under navnet **Jensen & Petersen**.

På det modsatte hjørne af Fredensgade og Søndergade (13) lå **Palmehaven**, en af byens få restauranter og den eneste i Sydbyen. Palmehaven blev flittigt benyttet af diverse foreninger – bl.a. holdt Vejen Ungdomsforening mange arrangementer her om aftenen.

Om dagen blev der spillet meget kort i Palmehaven, og det kan jeg skrive under på – hvordan det? Jo, da jeg et års tid (1943–44) var mælkedreng hos *Søren Knudsen*, kørte vi mælk ud til kunderne i hestevogn, og ruten gik altid ad Askovvej – Søndergade – Fredensgade – Rolighedsvej – Mindevej – Nørregade. Når vi så ca. midt på formiddagen kom til Palmehaven, skulle min chef lige ind og have en cigar og et spil kort (det blev tit til mange spil!) og i begyndelsen stod jeg troligt udenfor og ventede, men det irriterede mig meget. Så efter at have gjort det et par uger, var min tålmodighed slut og jeg fortsatte ruten sammen med den tålmodige og stedkendte hest – jeg solgte en masse mælk og det passede lige at chefen stødte til os, når vi nåede frem til foromtalt smedeværksted. Til at begynde med fik jeg lidt skældud for at køre alene, men siden var det bare helt i orden!

Apropos mælkehandler *Knudsen* så gik der ry om hans lune, men en dag kom han til kort over for hans gode ven, postbud *Hans Pedersen*. Begge de herrer havde en sparsom hårpragt, og det var tit årsag til drillerier. Så en dag, da *Knudsen* kom forbi Posthuset, hvor *Hans* stod og kiggede ud, sagde *Knudsen*: Du kunne jo lige så godt stikke den anden ende ud *Hans* ! Hvortil *Hans* svarede: Det gjorde jeg i går, og så råbte mange forbigående: Godav mælkehandler *Knudsen*!

Nå, men efter Palmehaven - og bygget sammen med denne - var der et stort bageri med tilhørende butik (15), ejet af *Marius Møller*. Så fulgte Fru *Lundgaards* viktualieforretning (17) og derefter (19) en lille cigarforretning drevet af *A. Baun*. Han var vist Indremissionsmand, men man kunne godt købe både øl og rygelse efter lukketid! Så kom en af byens mange købmænd, *Viggo Madsen* (21), og derefter Importøren (21 A), en kædeforretning med isenkram o. l. der blev bestyret af *Herluf Fisker*. Derefter kom *H. Thams'* Møbelpolsterværksted (23) med butik, og i det sidste hus (25) før Plantagevej boede en skomager, men huset var ejet af *A. Baun*.

På det modsatte hjørne af Søndergade og Plantagevej (*Søndergade 27*) lå der en statelig, **hvidkalket villa**, hvor direktør *O. Haagensen* boede (villaen ligger der endnu, men den har desværre skiftet farve). Derefter kom **Conrad Møllers Auto (31)** – først et toetageshus med butik fornedet og bolig på 1. sal (her boede én af vore afholdte lærerinder, frk. *Pontoppidan*). Lidt tilbage fra gaden var der autoværksted og forhandling af Folkevogne, og derefter kom et lille dobbelthus, hvor *Henry Jørgensen* og *Christian Sørensen* boede. Det næste hus var meget yndet af alle skolebørn på Bakkely Skole (på den anden side gaden), thi her havde 'Slik-Karen' en lille købmandsbutik, og det slik, der i tidens løb er blevet købt af skolebørnene er i al fald ikke i småtingsafdelingen!

På det andet hjørne af Søndergade – Grønnegade var der et Mælkeudsalg fra Vejen Andelsmejeri, og her blev der i mange år kun solgt mejeriprodukter, men på et tidspunkt begyndte man også at sælge slikvarer og blev dermed en konkurrent til naboen! Mælkeudsalget havde til huse i nr. *39*, og det var den sidste butik i Søndergade. I nr. *41* boede *K. Andersen* og i nr. *43* boede *Ditte* og *Marius Kristensen*. *Ditte* havde en overgang en meget lille is- og slikbod, men hun kunne nok ikke rigtig konkurrere med naboerne, så denne bod eksisterede ikke ret længe.

I nr. *45* boede kørelærer *Bendiksen*, i nr. *47* boede 'Blinde Peter' alene. Og af en eller anden grund var vi børn lidt bange for ham, selv om han aldrig gjorde nogen ondt. Det var måske fordi han altid gik rundt med sin blindestok og følte sig frem. Så kom et hus (*49*) med stor garage, som tilhørte Vognmand *Ejner Klockmann*, som havde en stor lastbil. Han kørte meget for Jydsk Stakitfabrik som var en nyere virksomhed i Vejen. I nr. *51* boede *Petra* og *Jens Christensen*, og i nr. *53* boede *Peter Mikkelsen*, som var chauffør hos Alfa. De næste huse kan jeg ikke huske beboerne i, men i nr. *61* boede *H. Hundebøll*, derefter *Rasmus Pedersen*, 'Mutter Greiss', *Sigfred Pedersen* og i nr. *71* boede en enlig mand, som aldrig hed andet en 'Lille Søren'.

I nr. *73* boede Rutebilejer *P. Poulsen*, som kørte sin rutebil fra Vejen til Skodborg, Københoved, Rødding og måske til Toftlund. Vores faster boede dengang i Københoved, og da hun havde mange frugttræer sendte hun af og til en kasse frugt med rutebilen (det kostede vist 25 øre i fragt). Disse æbler får mig til at tænke på en tragisk tildragelse, som vistnok fandt sted i 1939. Militæret holdt øvelser på vores egn, og mor delte gavmildt ud af æblerne til soldaterne, som gerne ville have frugt. Mens soldaterne holdt pause og spiste æbler, gik en af de lokale drenge af nysgerrighed og pillede ved et maskingevær med det resultat, at det gik af og dræbte drengen! Hvordan han kunne ramme sig selv har jeg aldrig fundet ud af.

Rutebilejeren boede i et dobbelthus, og i den anden ende boede Tromlefører *Mortensen*. Nr. *77* kan jeg ikke huske, men i nr. *79* boede Postbud *Waaben*, som efter arbejdstid kørte Taxa i sin bil (dengang hed det ikke Taxa her i byen – det hed en Lillebil!).

Efter *Vaabens* hus var der et langt stykke mark, før man kom til 'Møllerfrederiks' hus (*89*). Hans borgerlige navn var altså *Frederik Pedersen* og han boede i huset sammen med sin søster, *Gudny*, som var en af de to ansatte på Kommunekontoret!

I næste hus boede *Chr. Jepsen*, næste *Svend Olsen*, næste *Chr. Madsen*, og så kom der et større hus ejet af Vejen kommune, og her var der tre forskellige lejere.

Derefter var der en tom grund, og så fulgte det hus (*101*), som min far købte af postbud *Trans* i 1930. Huset bestod af to lejligheder, og de var begge temmelig misrøgtede, så far måtte i gang med en stor restaurering inden lejlighederne kunne beboes igen (jeg mener, at far fortalte, at han brugte 50 kilo gips foruden meget andet). Efter at have boet der nogle år købte far den tomme grund ved siden af, og der lavede han en lille frugtplantage, hvor vi børn i mange år havde en herlig legeplads – ja tit havde vi besøg af alle nabobørnene, fordi der var så god plads!

Derefter var der to landbrugsejendomme, i det første boede *Hans Jørgensen* og i det næste *Marius Maribo*. Så kom et lille hus beboet af *M. Mortensen* og så et landbrug, som også virkede som gartneri drevet af 'Gartner Andersen', som han altid blev kaldt.

Her mener jeg at Søndergade sluttede og blev til Skodborghusvej, men jeg vil lige nævne de to første huse her, idet de ligesom hørte med til "byen", selv om det var landbrug. I det første boede *Anders Andersen* og hans kone *Johanne*. De havde fire drenge (ligesom mine forældre), og de fire var næsten jævnaldrende med os fire. I barndommen kendte vi ikke meget til hinanden, men som voksne havde vi en del til fælles, idet fem af os blev håndværkere. Det næste hus var et lille "husmandssted", hvor der boede to søstre. *Karoline* var "mand" i huset og passede bedriften, mens *Anna* ekspederede i Andelsmejeriets udsalg.

VEJEN KIOSK OG TELEGRAMHAL

Viggo Jensen . Telefon 256

Alle Dag- og Ugeblade
*
TELEGRAMMER
til enhver festlig Lejlighed
*
FOTO - RAMMER
*
POLYPHON- PLADER
Kr. 2,50-3,50

Vestsiden af Søndergade

Umiddelbart efter viadukten gik der en lille vej op til en stor, hvid bygning hvor, der i mange år var fotografisk atelier (**L. Poulsen**) – senere blev der bibliotek her (*Søndergade 2*). Søndergade 4 var også en stor bygning, der både rummede **Kiosk og Telegramhal** og privatbolig på 1. sal til *Viggo Jensen* og familie. Desuden var der et lejemål, hvor *A. Weitz* og frue havde massageklinik og lysbadeanstalt som det hed dengang. Sammenbygget med nr. 4 var der en lille bygning, hvor der var Barber- og Frisørsalon. Derefter var der en bred indkørsel til **Karl Knudsens Slagteri**, og umiddelbart derefter en stor bygning i tre etager (6) med Slagterbutik foruden og Slagtermesterens privatbolig foroven.

Vejen Sparekasse

(Oprettet 31. Maj 1867)

Reserver: 475.000 Kr.

Indskud modtages fra 1 Kr. til saa stort Beløb som Sparekassen finder det forsvarligt at modtage

Lørdag Eftermiddag lukker vort Kontor Kl. 12

Det er en Kendsgerning

— at der købes med stor Fordel i P. Lauridsens Kolonialforretning. Foruden de kendte billige Priser yder vi 6 Procent Rabat. —

Specialitet: KAFFE fra eget moderne Kafferisteri.

VINE i udsøgte Kvaliteter. I Partier ekstra Rabat. —

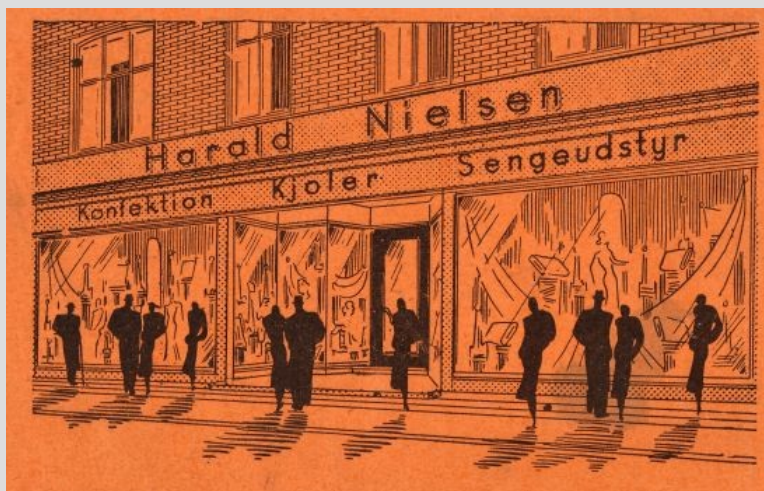
STØBEGODS: Eneudsalg fra C. M. Hess, Vejle. Stor Rabat paa Ovne og Komfurer.

P. LAURIDSEN & CO.
VEJEN TELEFON 27 & 51

Derefter, på hjørnet af Søndergade og Jyllandsgade, en statelig bygning, hvor **Vejen Sparekasse** havde til huse. Bygningen på modsatte hjørne var måske gadens mest spændende, for det var en rigtig købmandsgård med kolonialhandel ud mod Søndergade (10) og en stor gård mod vest, hvor der var korn- og foderstofhandel.

Vi drenge syntes i al fald, at det var spændende, hvis vi måtte køre med i hestevognen, når en af 'Knudebønderne' skulle ind til **P. Lauridsen & Co.** for at hente korn eller kunstgødning. Vi kørte ind gennem porten, som vendte ud mod Jyllandsgade, ind på den brolagte gårdsplads og hen under en luge på øverste etage, hvorfra korn eller foderstof blev hejst ned i vognen. Hvis vi så fik lov til at komme med ind i butikken for at betale – så var lykken gjort, for så fik vi næsten altid et bolsje eller to!

Så kom der en manufakturhandler, **Harald Nielsen**, og derefter en stor butik, som blev drevet af isenkræmmer *Hübbe*. Så kom der en lille butik (14) med værksted, hvor cykelsmed *Sommerlund* residerede, og derefter en stor bygning, hvor der var lejligheder i tre etager, og i gården bagved havde 'Rullemarie' en lille rulleforretning, hvor alle de mennesker, der ikke selv havde en rulle, fik rullet deres tøj!

Så kom der en bred indkørsel, som Diplom Is brugte for at få deres biler i garagerne i gården. Så kom der et stort udlejningskompleks (20) ejet af Lærer *Terpøger* fra Gamst. I de øverste etager var der lejligheder og fornedden var der to butikker – den ene lejet af *Tatol* (sæbe, parfume, toiletartikler) og den anden lejet af *Vejen Trælasthandel* til deres udstilling af støbegods. Derefter et privathus (22) med en meget lille butik, hvor kurvemager *la Cour* boede og solgte kurvevarer. Der var også en lille butik med brødsalg. Jeg kan huske, at hvis vi fik uventede gæster og mor for en sjælden gangs skyld ikke havde hjemmebag nok, så blev en af os sendt hen i Brødsalget efter en roulade – Roxy hed den! I nr. 26 var der gartnerforretning, som *A. D. Falch* drev.

Og den sidste bygning (32) før Askovvej var autohandel og autoværksted og her blev der solgt Fordbiler af Direktør *Haugaard*. På den anden side af Askovvej (34) boede *I. C. Heuch*, som var en af byens to læger og derefter kom **Bakkely Skole** (36).

Så kom der en privatvilla lige før Torpsalle (38), hvor møbelfabrikant *Søren Willadsen* boede, og på det modsatte hjørne (40) lå hans anerkendte **Møbelsnedkeri**. Så var der ikke flere virksomheder eller butikker, men derimod en række privathuse af forskellig størrelse. I det første boede *H. Ullerup*, i det næste (46) *K. Maribo*, derefter (48) *K. Valdeier*, så kom (56) møllebygger *I. Overgaard*, dernæst et lille hus, som jeg ikke husker ejeren af.

Så kom et åbent stykke mark, hvor gartner *Bill* i flere år dyrkede jordbær til sin butik (*Nørregade 15*). Så fulgte et lille hus (80), hvor postbud *A. Trans* boede (det var for øvrigt ham min far købte hus af længere ude i Søndergade, det var i 1930) Derefter havde Gartner *J. Junker* en stor frugthave og den sidste ejendom før Skodborghusvej var Lille Dalgaard, en stor gård, som var større end Store Dalgaard, der lå noget længere ude, nærmest sydvest for Lille Dalgaard.

Illustrationerne er annoncer fra Vejen Skattebog og Vejviser 1940 og billeder fra Minibyens billedarkiv.

Yderligere orientering - med billeder og tekst - om hvert enkelt hus i Søndergade kan også findes under "Bydelen syd for Banen" - "Søndergade", hvor der løbende vil finde opdateringer sted!